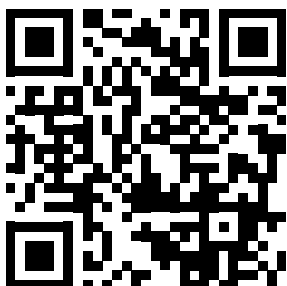


Kapitola 1. Robin

Základní informace

Základní informace	Vyplní autor/tvůrce	
Název	Kapitola 1. – Robin	
Autoři		
Vzdělávací obor	Výchova k občanství	
Stupeň vzdělávání	II. stupeň ZŠ / adekvátní ročníky víceletých gymnázií	
Úroveň OVU	Splněno	
	CAS-VKO-001-ZV9-003 Rozpozná předsudky a stereotypy v komunikaci a jednání a zaujímá k nim kritický přístup.	
	Na cestě	
	KOB-RES-000-ZV9-001 Projevuje ohleduplný, citlivý a podporující přístup k živým jedincům, přírodě a světu jako celku.	
	KOB-ODP-000-ZV9-001 Přebírá odpovědnost za věci okolo sebe a za možné dopady svých rozhodnutí vůči ostatním a okolí.	
Anotace	Výuková kapitola pojednává o předsudcích vůči romskému etniku v každodenním životě, konkrétně během běžného nákupu. Kapitola se zaměřuje na prožívání romského chlapce, který je terčem předsudečného jednání příslušníka ostrahy obchodu.	
Klíčová slova	Diskriminace, šovinismus, předsudky, rasismus, segregace, stalking, nečinnost, latentní rasismus, stereotyp, diskreditace, marginalizace, romské Vánoce, romské jídlo, romština, identita.	
Rozvíjené klíčové kompetence	KOS-EMP-000-ZV9-001 Vyrovnává se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.	
	KOB-RES-000-ZV9-001 Projevuje ohleduplný, citlivý a podporující přístup k živým jedincům, přírodě a světu jako celku.	
	KOB-ODP-000-ZV9-001 Přebírá odpovědnost za věci okolo sebe a za možné dopady svých rozhodnutí vůči ostatním a okolí.	
	KOB-PCP-000-ZV9-001 Účelně uplatňuje přímou činnost svůj vliv na změny v místním či širším okolí při respektování práv a zájmů druhých.	
	KRP-RPS-000-ZV9-001 Reflektuje osobní a společné problémy s ohledem na různé perspektivy navrhovaných řešení.	
	PTS-000-000-ZV9-003 Rozezná postoje, stereotypy a předsudky v mediálních sděleních a navrhne možné způsoby, jak lze předcházet rizikům jejich mediálního šíření.	
Časová náročnost	45 minut (nebo dle zvolených cvičení)	
Pomůcky	PC, tablet, mobil, psací potřeby, sešit.	
Encyklopedie – relevantní hesla	Diskriminace	Stalking
	Předsudky	Nečinnost – přihlížení bezpráví a šikana
	Latentní rasismus	Romské jídlo
	Segregace	



Před zavedením pracovních listů do výuky:

V předkládané metodice jsou dvě základní úlohy, ze kterých je možné vybrat do vyučovací hodiny právě jednu, na jejíž typ je žactvo zvyklé. Obě tyto úlohy by měly časově pokrýt zbytek vyučovací hodiny po dohrání hry. Kognitivně jsou na nižší úrovni.

Další úlohy (Práce po hře) jsou koncipovány jako nadstavba. Z nich si vyučující může libovolně vybrat takové, které vyhovují vyučovacímu stylu a návykům třídy. Tyto úlohy jsou časově náročnější, proto je nutné počítat s vyšší hodinovou dotací (např. zařazením do projektové výuky).

Kapitola Robin je koncipována tak, aby nebylo samozřejmé ji dohrát na první pokus. Průchod kapitolou by měl žáky do určité míry frustrovat.

Práce s hrou

základní úloha 1

Zamýšlený průběh hodiny:

1. Rozdáme žactvu pracovní listy s pojmy, které si žáci přečtou.
2. Přistoupíme k *hraní* Kapitoly č. 1 - Robin.
3. Žáci a žákyně si během hraní hry píšou poznámky.
4. Žáci a žákyně sdílí své poznatky na základě zkušenosti ze hry. Vyučující moderuje diskusi.
5. V případě zbývajících času je možné zařadit řízenou diskusi, ve které žáci a žákyně mohou zaujímat k popisovaným událostem ze hry vlastní postoj.

A) Než se pustíš do hry, přečti si následující dvě definice, se kterými budeš následně pracovat.

Pro vyučující:

➔ Cvičení je možno kombinovat i s jinými pojmy, jejichž definici lze najít online.



Sociologická encyklopedie

heslo: *Diskriminace sociální*

Dostupné online: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Diskriminace_soci%C3%A1ln%C3%AD

Encyklopedie Antropologie MUNI Brno



hesla obsahující pojem: *diskriminace*

Dostupné online: <https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/prif/ps11/antropol/web/encyklopedie.html>

Cíl:

➔ Žák prohlubuje své znalosti o pojmech předsudky a diskriminace.

B) Které události ze hry podle tebe nejlépe vystihují následující pojmy? Zkus nalézt alespoň jednu ke každému pojmu.

Pro vyučující:

➔ Aktivitu zařazujeme po dohrání hry – žactvu umožňujeme, aby si dělali poznámky i v průběhu herního zážitku. Jejich odpovědi by měly reflektovat definice z předchozího cvičení.

Předsudky: Robin je okamžitě pod dohledem člena ochranky.

Security:

- Nic nezkoušej!
- Hej, tady se nesmí běhat!
- (... myslíte si, že kradu?) Takový jako ty nic neuměj.
- Nebud' drzej, ty malej šmejde.

Diskriminace: Celkové jednání člena ochranky.

Cíl:

➔ Žák popíše diskriminační a předsudečné jednání člena ochranky.

Práce s hrou základní úloha 2

Zamýšlený průběh hodiny:

1. Rozdáme žactvu pracovní listy s předpřipravenou myšlenkovou mapou.
2. Přistoupíme ke *hraní* Kapitoly č. 1 - Robin.
3. Žáci a žákyně si během hraní hry píšou poznámky.
4. Vyučující napíše na tabuli (tak, aby to žactvo nevidělo) dvě hesla – *diskriminace* a *předsudek*.
5. Žáci a žákyně sdílí své poznatky na základě zkušeností ze hry. Vyučující moderuje diskusi.
6. Vyučující zviditelní na tabuli napsaná hesla a ptá se žactva, zda ve svých poznámkách spatřují naplnění definic těchto pojmů. **Očekáváme tedy, že žactvo již pojmy zná.** Probíhá řízená diskuse.
7. Cvičení b) je koncipováno k přenesení do další vyučovací jednotky a je tedy bráno jako volitelné k zařazení. Případně může být zařazeno pro nadané žactvo nebo ty, kteří skončili dřív.

A) Vytvoř myšlenkovou mapu podle následujících instrukcí:

Jaké emoce a pocity v tobě herní zážitek vyvolával? Svá tvrzení podpoř konkrétní událostí ze hry.

Pro vyučující:

➔ Se žactvem provádíme řízenou diskusi. První dohrání se teoreticky nepovede nikomu. Hra je koncipována tak, aby hráče průchod frustroval, a mohli se tak lépe vžít do role osoby, která je diskriminována.

Možná hesla, která se mohou objevovat:

frustrace, bezpráví, vztek, nespravedlnost, smutek, stud, beznaděj, ...

Cíl:

➔ Žák na modelových situacích dokazuje pochopení rysů diskriminace a předsudků ve společnosti.

B) Na základě svých poznatků z myšlenkové mapy vyber alespoň **dvě konkrétní situace chování NPC**, které podle tebe nebylo v pořádku. Tyto události zvýrazni a vysvětli, proč chování nebylo v pořádku.

Pro vyučující:

→ Se žactvem vedeme řízenou diskusi, na jejímž konci zaujmají vlastní stanovisko k událostem ze hry, které jednání člena ochranky obchodu odsuzuje. Žáci a žákyně mohou narazit na zaměstnankyni prodejny, která Robinovi naopak pomůže.

Cíl:

→ Žák vlastními slovy vysvětluje, proč je uvedené jednání ochranky diskriminační. Žák odsuzuje prvky diskriminace ve společnosti a zaujímá k nim kritický postoj.

Práce po hře diskusní úlohy

A) Diskutuj, jak jednání ochranky může působit na wellbeing Robina. Zažil*a jsi někdy něco podobného? Jak jsi situaci řešil*a? Jak to nakonec dopadlo? Na vynechané místo si můžeš psát poznámky pro diskusi.

Pro vyučující:

→ Se žactvem vedeme diskusi, můžeme ji iniciovat například následujícími otázkami:

→ Jak byste se cítili, když by se k vám ochranka v obchodě takto chovala?

→ Zažili jste, že vás už někdy někdo sledoval a bylo vám to nepříjemné?

→ Jak se můžeme v takové situaci cítit my?

→ Je „nemít nákupní košík“ skutečně důvod k takovému sledování?

→ Slyšeli jste někdy pojem presumpce nevinny?

→ Co má člen ochranky v obchodě dělat a jak se má chovat?

Cíl:

→ Žák popíše, co je wellbeing a jak jej ovlivňuje interakce s okolím. Žák si uvědomuje dopady vlastního jednání na své okolí.

B) Navrhněte alespoň **ČTYŘI** řešení, jak by se mohl Robin jednání člena ochranky přiměřeně bránit. Společně je poté ve třídě diskutujte.

Pro vyučující :

→ Jednou z možností ve hře je i konflikt s členem ochranky. Pokud se k němu tedy žáci a žákyně uchýlili, je možné reflektovat, zda byla reakce Robina přiměřená.

Cíl:

→ Žák navrhuje modelová řešení obrany Robina před diskriminačním jednáním ochranky.

C) Do tabulky níže napiš dva návrhy, které podle tebe nejlépe vyřeší situaci z předchozího cvičení. Ke každému najdi pro a proti takovýchto řešení.

KDYŽ ZBUDE ČAS: Zamysli se nad dopady takových to jednání v reálném životě.

Řešení situace	Pro	Proti	KDYŽ ZBUDE ČAS

Pro vyučující:

➔ Pokud žáci a žákyně na nic neprijdou nebo zvážíme, že jim chceme práci ulehčit (například žákům s PO nebo v případě nedostatku času), můžeme přistoupit ke dvěma modelovým situacím ze hry:

- ➔ již zmíněný konflikt s členem ochranky;
- ➔ útěk ze situace (myšleno v tomto případě z obchodu).

Cíl:

➔ Žák posuzuje možné dopady jednání Robina v herním i reálném (volitelné) světě.

Práce po hře kreativní úlohy

A) Navrhněte modelovou situaci, jak může okolí pomáhat nekonfliktně eliminovat podobné situace a předcházet jim.

Pro vyučující:

➔ Formu práce volíme podle našich preferencí. Můžeme přikročit k diskusi, stejně tak můžeme se žactvem vytvořit infografiku za pomoci nástrojů, které ve škole běžně používáme.

Cíl:

➔ Žák v modelové situaci navrhuje vlastní řešení, jak eliminovat konfliktní situace a předcházet jim. Žák odsuzuje prvky diskriminace ve společnosti a zaujímá k nim kritický postoj.

B) Za pomoci AI nástrojů vytvoř ve skupině vzdělávací video/komiks v Canvě (nebo jiném editoru) pro své vrstevníky s návodem:

- Jak nekonfliktně řešit nastalé situace ze hry.
- Jak předcházet situacím z obchodu.
- Pokud tě žádná situace ze hry nenapadá, můžeš využít následující událost z jedné diskuse v hodině na střední škole:

Pro vyučující:

➔ Aktivitu zařazujeme jako práci na doma, případně do další vyučovací hodiny. Uvedený text je stylisticky upravenou citací z výzkumu, který probíhal v rámci sběru dat pro hru.

Cíl:

➔ Žák tvoří vlastní návod na eliminaci a předcházení konfliktním situacím za pomoci nástrojů AI. Žák odsuzuje prvky diskriminace ve společnosti a zaujímá k nim kritický postoj.